

Nr 342

Av herr Gustafsson i Borås, om höjning av anslaget till Abortförebyggande åtgärder.

Abortfrågan inrymmer en mängd svårlösta problem av humanitär, social, ekonomisk och moralisk natur på vilka kan anläggas olika synpunkter. Alla synes vara ense om att abort bör kunna medges på skäl, som ungefärligen motsvarar nu gällande medicinska, eugeniska och humanitära indikationer. Vid bedömningen av om medicinska skäl föreligger kan även sociala förhållanden föras in i blickfältet enligt den medicinskt-sociala indikation som ingår i vår lagstiftning.

Just nu synes intresset främst böra inriktas på abortprofylaktiska åtgärder från samhällets sida. Det är av största vikt att sådana åtgärder vidtages som kan anses rimliga och motsvara lägets krav och som kan förebygga abort. Vill man i större utsträckning, än vad som nu redan sker, söka förmå de abortsökande kvinnorna att föda sina barn, är det naturligen av största vikt att samhället genom abortförebyggande åtgärder söker att förebygga och undanröja i varje fall alla de yttre omständigheter som kan tänkas betinga dessa kvinnors önskan om abort.

Rådgivningsbyråerna har här visat sig vara en framkomlig väg och likaså att medel ställs till förfogande för kuratorer för tillgodoseende av överhängande hjälpbehov hos kvinnor som besöker kurator i för dessa kvinnor understundom nära nog förtvivlade situationer.

Om den abortförebyggande verksamheten skall ge ett fullgott resultat, som inte är omöjligt att uppnå, erfordras det att samhället ställer tillräckliga hjälpmöjligheter till förfogande. Den rådgivande verksamheten bör utbyggas så att sådan kommer till stånd inom samtliga landstingsområden och städer utom landsting. Detta är vad som nu håller på att ske och förverkligas. Vid rådgivningsbyråerna kan redan nu ges åt de sökande viss ekonomisk hjälp från av kuratorerna disponibla medel. Betydelsen härav verifieras av erfarenheten. Anslaget till denna hjälpmöjlighet är dock alltför knapphändigt och borde höjas. Genom hjälpåtgärder av här antytt slag bör det vara möjligt att i många fall, där nu abort kommer till stånd, för framtiden undvika denna nödlösning. Bland orsaksfaktorerna i abortproblemet finns alltså en hel del som är väl tillgängliga för social profylax och terapi. Inga åtgärder som ligger inom räckhåll får försummas.

I årets statsverksproposition, elfte huvudtiteln, begär medicinalstyrelsen till abortförebyggande åtgärder i den del av dess verksamhet som har att

tillgodose överhängande hjälpbehov hos kvinnor som besöker kurator i abortsyfte en ökning av anslaget med 105 000 kr. Medicinalstyrelsen motiverar sin begäran med följande ord: »Styrelsen framhåller ånyo att en höjning av anslagsposten i enlighet med nämnda förslag skulle förbättra möjligheterna att förmå kvinnor i abortsituation att söka sig till den statsunderstödda abortförebyggande verksamheten i stället för att, som f. n. ofta torde ske, underkasta sig kriminell abort.» Medicinalstyrelsen är ju numera den instans som fastställer de grunder enligt vilka medel skall ställas till kuratorernas förfogande i och för ekonomisk hjälp i krissituationer.

Då det nu på socialvårdens område finns vidgade möjligheter till hjälp, även för de människor det här är fråga om, är det önskvärt att kontakten med kommunala ansvariga hjälporgan blir den bästa möjliga. Så sker ock. Ett sådant naturligt samarbete mellan rådgivningsbyråer, socialnämnd och barnavårdsnämnd för att bispringa abortsökande i de fall då ekonomisk hjälp är trängande torde även i hög grad bidra till att den abortsökande med större tillförsikt och förtröstan kan se på sin situation. Den abortsökande får numera klart för sig att samhällets hjälpmöjligheter inte är slut då rådgivningsbyråns kurator gjort sitt, men så mycket mer viktigt är det ju då att den första instansen har behövliga medel till sitt förfogande.

I anslutning till vad jag här har anfört synes det vara välmotiverat att riksdagen anslår de medel som medicinalstyrelsen begär i årets statsverksproposition. Under hänvisning till de motiveringar jag framhållit hemställer jag,

att riksdagen måtte under elfte huvudtiteln Medicinalstyrelsen: Abortförebyggande åtgärder höja anslaget med 105 000 kr. avseende punkten 2, »Tillgodoseende av överhängande hjälpbehov hos kvinnor som besöker kurator».

Stockholm den 27 januari 1960

Axel Gustafsson
i Borås